HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

תיפשוט דבעי רבא [א]שבועה שלא אוכל (א) ואכל עפר בכמה תפשוט עד דאיכא כזית כי קאמרינן במידי דבר אכילה קאמרינן והרי קונמות קונמות נמי כמפרש דמי: אמר להן היכן מצינו במדבר ומביא קרבן שזה מדבר ומביא קרבן: ולא והרי מגדף מדבר ואוסר קאמרינן והאי מדבר וחוטא הוא והרי נזיר מביא קרבנו על דבורו קאמרינן והאי מביא קרבן לאשתרויי ליה חמרא הוא דקא מייתי והרי הקדש אוסר לעצמו קאמרינן והאי אוסר על כל העולם כולו הוא הרי קונמות קסבר [ב]אין מעילה בקונמות אמר רבא מחלוקת בסתם [א]אבל במפרש דברי הכל בכל שהוא מאי טעמא [ג]מפרש נמי כבריה דמי ואמר רבא מחלוקת בשלא אוכל [ב]אבל בשלא אטעום דברי הכל בכל שהוא פשיטא מהו דתימא [ד]ליטעום נמי כדאמרי אינשי קמ"ל אמר רב פפא מחלוקת בשבועות [ג]אבל בקונמות דברי הכל בכל שהוא מאי טעמא קונמות נמי כיון דלא קא מדכר שמא דאכילה כדמפרש דמי מיתיבי [ד]שני קונמות מצטרפין [ה]שתי שבועות אין מצטרפות ר' מאיר אומר קונמות כשבועות ואי סלקא דעתך חייב בכל שהוא למה לי לצרף [ו]דאמר אכילה מזו עלי קונם אכילה מזו עלי קונם אי הכי אמאי מצטרפות סוף סוף זיל להכא ליכא שיעורא וזיל להכא ליכא שיעורא דאמר אכילה משתיהן עלי קונם דכוותה גבי שבועות דאמר שבועה שלא אוכל משתיהן אמאי אין מצטרפין אמר רב פנחס [ז]שאני שבועות מתוך שחלוקות לחטאות אין מצטרפות אי הכי ר' מאיר אומר קונמות כשבועות בשלמא שבועות הואיל וחלוקות לחטאות אלא קונמות אמאי לא איפוך רבי מאיר אומר שבועות כקונמות ולית ליה לדרב פנחס רבינא אמר כי קאמר רב פפא לענין מלקות כי תניא ההיא לענין קרבן דבעינן שוה פרוטה למימרא דסברי רבנן [ח]יש מעילה בקונמות [ה]והתניא [ט]ככר זו הקדש ואכלה בין הוא בין חבירו מעל לפיכך יש לה פדיון ככר זו עלי הקדש [י](הרי) הוא מעל חבירו לא מעל לפיכך אין לה פדיון דברי ר"מ

וחכמים

רש"י

תיפשוט כו'. מדקתני מתני' [יט:] היכן מצינו כו' אלמא בעפר נמי בכזית בעינן: **כי קאמרינן.** היכן מצינו כו' במידי דבר אכילה קאמרינן: **והרי קונמות.** האומר קונם ככר זו עלי אוסר עצמו בכל שהוא שבה כדלקמן: **כמפרש דמי.** לפי שאינו מזכיר בה שם אכילה כל שהוא קאמר: **והרי מגדף.** מברך את השם דפליג רבי עקיבא אדרבנן בכריתות (דף ז.) ואמר מגדף מביא קרבן: **והרי נזיר.** שמדבר ואוסר בדבורו ומביא קרבן ביום תגלחתו: **על דבורו.** שהחליף דבורו: **והרי הקדש.** שמדבר ואוסר בדבורו את שהוא מקדיש ואם החליף דבורו ונהנה ממנו מביא קרבן מעילה: **והרי קונמות.** שלא אסרה אלא עליו ואם אכל ממנו קס"ד דמביא קרבן מעילה שהקונס לשון הקדש הוא: **אין מעילה בקונמות.** דלא קרינן ביה מקדשי ה' (ויקרא ה) שהרי חולין הוא אצל כל אדם: **מהו דתימא אטעום נמי.** לשון אכילה הוא כדאמרי אינשי נטעום מידי: **קונמות כיון דלא מדכר שום אכילה כדמפרש דמי** גרסינן: **שני קונמות.** שתי ככרות שאסרן עליו בקונס: **מצטרפין.** מעט מזה ומעט מזה לכזית: **שתי שבועות.** שתי ככרות שנשבע עליהן: **אין מצטרפות.** ולקמן מפרש טעמא. והשתא סלקא דעתיה לפי שהזכיר שם אכילה על זו ושם אכילה על זו: **אמאי אין מצטרפות.** הרי על שתיהן הזכיר שם אכילה אחת: **מתוך שחלוקות לחטאות.** מתוך ששתי ככרות הללו חשובות שתים לענין חטאת בשבועה זו אם אמר שבועה שלא אוכל מזו ומזו ואכל כזית מזו וכזית מזו בהעלם אחד חייב שתים כדתנן [לקמן] [ז]שבועה שלא אוכל פת חטין פת שעורין פת כוסמין ואכל חייב על כל אחת ואחת ומייתינן לה בתורת כהנים [ח]מוהיה כי יאשם לאחת מאלה [ט]לחייבו על כל אחת ואחת וגו' וכי אמר נמי מזו ומזו שתי שבועות חשידי הלכך כי אכל מזו חצי שיעור ומזו חצי שיעור אין מצטרפות אבל קונמות אין חלוקות לאשמות למאן דאמר יש מעילה בקונמות [נדרים לה.] דאם נהנה וחזר ונהנה בהעלם אחד חדא הוא דמיחייב דכולהו חדא מעילה כדתנן (מעילה דף כ.) לירף את המעילה לזמן מרובה ואם בשני העלמות אפי' מחדא מינייהו נמי וכן לענין מלקות אם בהתראה אחת חדא הוא דלקי ואי בשני התראות אפי' מחדא מינייהו שהרי עובר וחוזר ועובר כדתנן (מכות דף כא.) נזיר שהיה שותה יין כל היום כולו אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת: **שבועות כקונמות.** מצטרפות ואע"ג דחלוקות דלית ליה לדרב פנחס. ובלא איפוך לא מיתרצא דאי הוה מתרץ ר' מאיר דאמר בקונמות אין מצטרפין לית ליה לדרב פנחס הוה קשיא לן בין שבועות בין קונמות אמאי אין מצטרפין הרי על שתיהן לא הזכיר אלא אכילה אחת אבל השתא דאמר מצטרפות ולית ליה לדרב פנחס לא קשיא מידי: **כי אמר רב פפא.** בקונמות כל שהוא למלקות קאמר וכי תניא ההיא דמצטרפין לענין קרבן מעילה וצירוף דקתני לאו לכזית אלא לשוה פרוטה: **ויש לה פדיון.** שתופסת פדיונה והיא יוצאה לחולין דבהקדש כתיב (ויקרא כז) ופדה בערכך: **אין לה פדיון.** להתירה לו שלא נאמר פדיון באיסורין:

ואכל

תוספות

והרי מגדף. ה"נ הוה מצי למפרך משבועת העדות והא דפריך ממגדף משום דאפי' חטאת קבועה מייתי: **והרי הקדש.** תימה מאי פריך דנימא דמתני' הכי קאמר היכן מצינו מדבר ומביא קרבן על דבורו בלא שום מעשה שזה מדבר ומביא קרבן בלא שום מעשה כגון שבועה שאוכל ולא אכל אבל הקדש מביא קרבן על מה שאכל שעשה מעשה: **אבל בקונמות דברי הכל בכל שהוא.** תימה לחמיר קונס מהקדש (ב) ואיהו גופיה לא אסיר אלא משום דהוי כהקדש והקדש בעי שוה פרוטה: **מתוך שחלוקות לחטאות אין מצטרפין.** פי' בקונטרס אבל קונמות אם נהנה וחוזר ונהנה בהעלם אחד חדא הוא דמיחייב דכולה חדא מעילה היא כדתנן לירף את המעילה לזמן מרובה ואין נראה להביא ראיה משם דהתם לחומרא תנן ליה שאם נהנה מחצי פרוטה וחזר ונהנה לזמן מרובה חצי פרוטה מצטרף כאילו נהנה כל הפרוטה בבת אחת ולא היה צריך לפרש אלא דלענין חטאת חלוקה משום דכתיב (ויקרא ה) לאחת מאלה אבל גבי מעילה לא כתיב הכי: **רבינא אמר כי קאמר רב פפא למלקות כו'.** לרבינא נמי טעמא דרבנן כדרב פנחס כדמסיק בסמוך ולא רבינא לחדש דאין צריך לומר איפוך דכיון דר"מ לאו טעמא דנפשיה קאמר אלא לדבריהם דרבנן קאמר להו כדקאמר בסמוך וטפי ניחא ליה לאפוכי דרבי מאיר לרבנן בההיא בתרייתא דמייתי מלהגיה ולהפך דר"מ משום דבין שבועות לקונמות ובין קונמות לשבועות לא טעי תנא:

וחכמים

מסורת הש"ס

א) [לקמן עמוד ב ע"ש], ב) [נדרים לה.], ג) [לעיל כא:], ד) אטעום נמי. כצ"ל רש"ל, ה) נדרים לה. ע"ש, ו) הריעב"ן מ"ז, ז) [ע"ב], ח) [ויקרא פרק טו], ט) [ויקרא ה],

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' שלא אוכל עפר ואכל בכמה תפשוט עד כצ"ל: (ב) תום' ד"ה אבל וכו' דאיהו גופיה:

◆

רבינו חננאל

תפשוט בעיא דרבא דהוה בעי בנשבע שלא אוכל עפר. ודחי כי קא אמרינן דליכא אכילה בפחות מכזית במידי דבר אכילה הוא עפר לאו בר אכילה הוא: אמר להן ר' עקיבא היכן מצינו במדבר מביא קרבן שזה מדבר ומביא קרבן. ואקשינן והרי מגדף לדברי ר' עקיבא דתני בתחלת כריתות בתוספתא המגדף ר' עקיבא מחייב קרבן שנאמר בו כרת כו'. ודחי' שאני מגדף דמדבר וחוטא הוא. כי קאמרי מדבר ואוסר עצמו: ואקשינן והרי נזיר כיון דאמר הריני נזיר נאסר ביין ובטומאה ובתגלחת ומביא קרבן. ודחי' שאני נזיר דלא מייתי קרבן אלא לאשתרויי ליה איסוריה. כי קאמר דמייתי קרבן אדבוריה קאמרינן: ולא והרי הקדש דאדיבורא נאסר והנהנה ממנו חייב קרבן. ודחי' שאני הקדש דלכולי עלמא איסוריה שוה מה שאין כן בשבועות: והרי קונמות פי' האומר קונם ככר זה עלי. ודחי' קסברי רבנן אין מעילה בקונמות כלומר המועל בקונמות לא מייתי קרבן: אמר רבא מחלוקת ר' עקיבא וחכמים בסתם. אבל במפרש שבועתו דברי הכל כל שהוא. והני מילי בנשבע באכילה אבל נשבע שלא אטעום דברי הכל בכל שהוא חייב. אמר רב פפא מחלוקת בשבועות אבל בקונמות כיון דלא מדכר שמא דאכילה דברי הכל בכל שהוא דכבריה דמי: ואותבינן עליה. והתני שני קונמות מצטרפין שתי שבועות אין מצטרפין. ר' מאיר אומר קונמות כשבועות. פי' האומר קונם בשר זה עלי ופת זה עלי כזית משניהם מצטרף והאוכל חייב. אבל נשבע עליהן אין מצטרפין. ואקשינן אם הקונמות חייבין עליהן בכל שהוא צירוף למה להו. ומשני כגון דאמר אכילה מבשר זה ומפת זו עלי קונם. דכיון דאדכר בהו אכילה משום הכי בעינן צירוף לכזית. ואקשינן אי הכי גבי שבועות

עין משפט נר מצוה

כא א ב מיי' פ"ד מהל' שבועות הלכה א ב סמג לאוין רמא טוש"ע י"ד סי' רלח סעיף א:

כב ג מיי' פ"א מהל' נדרים הל' ה סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סי' רטז סעיף [ט] י:

כג ד מיי' שם הלכה ו סמג שם:

כד ה מיי' פ"ד מהל' שבועות הלכה ח:

כה ו מיי' פ"א מהל' נדרים הלכה ו סמג שם ועיין בהשגות ובכ"מ:

כו ז מיי' פ"ד מהל' שבועות הל' ח סמג לאוין רמא:

כז ח ט מיי' פ"ד מהל' מעילה הלכה ט:

◆

מוסף רש"י

מפרש נמי כבריה דמי. מפרש דשבועה כבריה בשאר איסורין דמי, בריה טעמא מאי משום דחשיבא, מפרש נמי איהו אחשבה דאסריה עליה (לעיל כא:). **ככר זו הקדש.** שאמר בלשון הקדש ובלשון קונס והוא הדין נמי לא אמרה אלא בלשון קונס (נדרים לה. לגירסא שם: קונם ככר זה הקדש). **בין הוא בין חבירו מעל.** שהרי הקדישה סתם אכולי עלמא (שם). **לפיכך.** הואיל ויש בה מעילה, יש לה פדיון. ויצאה לחולין, דהוי כשאר הקדש (שם). **ככר זו עלי הקדש.** כיון דאמר עלי, עליה דידיה שוויה הקדש, הוא מעל. אם אכל חייב לשלומי, **חבירו לא מעל.** דלא אסרה אלא על עצמו וגבי חבירו הוי כחולין (שם). **לפיכך אין לה פדיון.** שהוא עצמו אין יכול לפדותה לעולם שהרי אמר עלי, ולא על אחר, ואחר אין יכול למעול בה (שם).

◆

רבינו חננאל (המשך)

נמי כגון דאמר שבועה שלא אוכל משתיהן אמאי אין מצטרפין. ופריק רב פינחס שאני שבועות הואיל וחלוקות הן לחטאות. פי' סתמא בכזית ובמפרש בכל שהוא מה שאין כן בקונמות לפיכך אין מצטרפין: ואקשינן אי הכי ר' מאיר תינח שבועות משום דחלוקות הן לחטאות לפיכך אין מצטרפות. אלא בקונמות אמאי פוטר ר"מ. ואמרינן איפוך ואימא שבועות כקונמות כלומר מצטרפין אלו ואלו ולית ליה לרב פנחס. רבינא אמר כי איתמר דלרב פפא קונמות בכל שהוא למלקות. וכי תניא הא שני קונמות מצטרפין מי שיהנה מהן בפרוטה חייב קרבן מעילה: ואקשינן וסברי רבנן יש מעילה בקונמות והתניא

SHAS MOZNAIM